

सत्यं धीयते यस्यां सा श्रद्धा आस्तिक्यबुद्धिः (22.) पुण्यवतां मनोविशेषः श्रद्धया सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्माप्यते प्राप्यते श्रद्धां विना ज्ञानाभावात् ॥३०॥

एतावद्रूपं यज्ञस्य यदेवैर्ब्रह्मणा कृतम् ।

तदेतत्सर्वमाप्नोति यज्ञे सौत्रामणी सुते ॥३१॥

यज्ञस्य सोमयज्ञस्य एतावत् एतत्परिमाणं रूपम् देवैर्ब्रह्मणा प्रजापतिना च यद्रूपं कृतं दृष्टम् । दर्शनकरणयोः को भेदः सुतप्रतिबुद्ध्यायो दर्शनं बुद्धिपूर्वं तु करणम् । सौत्रामणी सप्तम्येकवचनस्य पूर्वसवर्णदीर्घः सौत्रामणी सौत्रामण्यां यज्ञे सुते सुरा सोमेऽभिषुते सति तदेतत् सोमयागद्रूपं सर्वमाप्नोति ॥३१॥

III. सुरावन्तं बर्हिषदं सुवीरं यज्ञं ह्रिन्वन्ति महिषा नमोभिः ।

दधानाः सोमं दिवि देवतासु मदेमेन्द्रं यज्ञमानाः स्वर्काः ॥३२॥

का° [११.३.८.] सुरावन्तमिति जुहोति । अध्वर्युस्त्रीनपि पयोग्रहान्सहैव जुहोतीत्यर्थः ॥ एवं सौत्रामण्याः सोमसम्पत्तिमापाद्य प्रकृतमनुसरति । चतस्रस्त्रिंशोऽश्विसरस्वतीन्द्रदेवत्याः । महिषा महान्तः ऋविज्ञो यज्ञं सौत्रामणीसंज्ञं ह्रिन्वन्ति वर्धयन्ति प्रापयन्ति वा । किम्भूतं यज्ञम् बर्हिषदं बर्हिषि सीदतीति देवा यत्र स बर्हिषत्तम् । तथा सुरावन्तं सुरा विद्यते यत्र स सुरावान् तम् सुरावान्वाऽएष बर्हिषद्यज्ञो यत्सौत्रामणीति [१२.८.१.२.] श्रुतेः । सुवीरं शोभना वीरा यत्र शोभनऽर्विजम् । कीदृशा महिषाः नमोभिरन्नैर्नमस्कारैर्वा सह दिवि स्वर्गे वर्तमानासु देवतासु सोमं दधानाः धारयन्तः । तत्र यज्ञे इन्द्रं यज्ञमानाः यज्ञतः सत्तो वयं मदेम हृष्येम । किम्भूता वयं स्वर्काः शोभनोऽर्कीऽर्चनं मत्वा वा येषां ते स्वर्काः यद्वा शोभनोऽर्कीऽन्नं येषां ते स्वर्का इत्यर्की वै देवानामन्नमन्नं यज्ञो यज्ञेनैवैनमन्नाद्येन समर्धयतीति [१२.८.१.२.] श्रुतेः । अर्की देवो भवति यदेनमर्चन्ति अर्की मत्वा भवति यदेनेनार्चन्ति अर्कमन्नं भवत्यर्चति भूतान्यर्की वृक्षो भवति संवृतः कटुकिन्नेति (23.) यास्कः [निरु° ५.४.] । महिषशब्दो यद्यपि महन्नामसु पठितस्तथाप्यत्र ऋविग्वाचकः महिषा नमोभिरित्यृविज्ञो वै महिषा इति [१२.८.१.२.] श्रुतेः ॥३२॥